

KASRUT, ZSIDÓ KONYHA

Gen. 1:29

S mondta Isten: nektek adok minden maghozó füvet az egész föld színén, és minden fát, amelyen maghozó gyümölcs van; az legyen nektek eledelül.

Gen. 9:3

Minden mozgó állat, amely él, legyen nektek eledelül; amint a zöld füvet, nektek adtam mindazokat.

Lev. 11

Szólt ismét az Örökkévaló Mózesnek és Áronnak, mondván nekik: Szóljatok Izrael fiainak, mondván: ezek azok az állatok, amelyeket megehetnek minden barmok közül, amelyek vannak e földön: mindazt, aminek hasadt a körme, és egészen kettéhasadt körme van, és kérődző a barmok közt, megehetitek. De a kérődzők és a hasadt körműek közül ne egyetek meg ezeket: A tevét, mert az kérődző ugyan, de nincs hasadt körme; tisztátalan ez nektek. A hörcsögöt, mert kérődző ugyan, de nem hasadt a körme; tisztátalan ez nektek. A nyulat, mert kérődző ugyan, de nem hasadt a körme; tisztátalan ez nektek. És a disznót, mert hasadt körmű ugyan és egészen ketté hasadt körme van, de nem kérődzik; tisztátalan ez nektek. Ezeknek húsából ne egyetek, és holttestüket se illessétek; tisztátalanok ezek nektek. Mindazokból, amelyek a vizekben élnek, ezeket ehetitek meg: aminek uszonya és pikkelye van a vizekben, tengerekben és folyóvizekben, azokat mind egyétek meg. Aminek pedig nincsen úszószárnya és pikkelye a tengerekben és folyóvizekben, legyen az akármely vízben nyüzsgő, és akármely vízben élő állat; mind utálatos az nektek. De legyenek is utálatosak nektek; azoknak húsából ne egyetek, és holttestüket is kerüljétek. Aminek nincs úszószárnya és pikkelye a vizekben, mind utálatos az nektek. a szárnyas állatok közül pedig ezeket kerüljétek; meg ne egyétek, utálatosak ezek: a sas, a saskeselyű és a halászsósas. A sólyom és a héja az ő nemével. Minden holló az ő nemével. A strucc, a bagoly, a kakukk és a karvaly az ő nemével. A kuvik, a hattyú és a fülesbagoly. A bölömbika, a pelikán és a gém. Az eszterág és a szarka az ő nemével, a búbosbanka és a denevér. Minden szárnyas féreg, amely négy lábon jár, utálatos nektek. Csak azt ehetitek meg a négy lábú szárnyas férgek közül, amelynek lábain felül szökőszárai vannak, hogy szökdecselhessen azokkal a földön. Ezeket egyétek meg azok közül: az arbé-sáskát az ő nemével, a szolámsáskát az ő nevével, a khargol-sáskát az ő nemével és a khagab sáskát az ő nemével. Minden egyéb négy lábú szárnyas féreg pedig utálatos legyen nektek. És ezekkel tisztátalanokká teszitek magatokat (...) Minden barom, amelynek hasadt a körme, de nincs egészen ketté hasadva, és nem kérődzik, tisztátalan legyen nektek; aki illeti azt, tisztátalan legyen. Minden állat, amely a négy lábúak között a talpán jár, tisztátalan legyen nektek; mindaz, aki azoknak holttestét illeti, tisztátalan legyen estig. (...) A földön csúszó-mászó állatok között pedig ezek legyenek tisztátalanok: a menyét, az egér és a gyík az ő nemével. A sündisznó, a kaméleon, a tarka gyík, a csiga és a vakondok. Ezek tisztátalanok nektek minden csúszó-mászó között; aki illeti ezeket holtuk után, tisztátalan legyen estig. És minden, amire ezek közül holtuk után esik valamelyik, tisztátalan legyen; akármely faedény, akár ruha, vagy bőr, vagy zsák; akármely eszköz, a mivel dolgozni szoktak, vízbe téessék, és tisztátalan legyen estig, azután tiszta legyen. Akármely cserépedény pedig, amelybe beleesik valami azokból, mindazzal együtt, ami benne van, tisztátalan legyen, és az edényt törjétek el. Minden megehető eledel, amelyhez az ilyen edényből víz jut, tisztátalan, és minden megiható ital is, minden ilyen edényben tisztátalan legyen. És minden, a mire azoknak holttestéből esik valami, tisztátalan; kemence és tűzhely lerontassék; tisztátalanok azok és tisztátalanok legyenek nektek. (...) Hogyha olyan hullik el a barmok közül, amely eledeltek nektek, aki annak holttestét illeti, tisztátalan. (...) Mindaz is, a mi csúszik-mászik a földön, utálatos legyen, meg ne egyétek. Mindazt, a mi hason csúszik, és mindazt, ami négy, sőt mindazt, a mi több lábon jár, a földön csúszó-mászó bármely állatot, meg ne egyétek ezeket, mert utálatosak ezek. (...)

Ez a törvény a baromfélékről, a szárnyas állatokról, minden élő állatról, amely nyüzsg a vizekben, és minden állatról, a mely csúszik-mászik a földön. Hogy különbséget tehessetek a tisztátalan és tiszta között, az olyan állat között, a mely megehető, és az olyan állat között, a mely meg nem ehető.

Deut. 14:2-21.

Kóser / tréfli

- *hekhser* (הכשר) / *teudat kasrut*
- *masgiah* (תעודת כשרות)

Élőlények**Rituális vágás**

- *nevela, tame, tahor, terefa*
- *sohet (/ sakter), halef*
- *bedika*
- „glatt kóser”
- tiltott részek: vér (Lev. 19:26, stb.), csipőín (*gid na-nase*), faggyú (*helev*)
- kóserolás: áztatás, sózás, öblítés / sózás, kisütés

Tejes / húsos / páros (párve)

(Ex. 23:19, 34:26, Deut. 14:21)

לֹא תִבְשֵׁל גְדִי בְחֵלֶב אִמּוֹ

Ne főzd a gödölyét az ő anyja tejében.

- tejes (*khalavi / milkhik*), húsos (*baszari / fleyshik*), páros (*parev / parve*)
- külön edények
- új edény / kóserozás
- keveredés vagy érintkezés (hő, víz, idő, íz)
- főzés, láng meggyújtása (*bisul*)
- *batel be-sisim* (1/60)
- várakozás

Egyéb termékek: bor, sajt, olaj, kenyér